

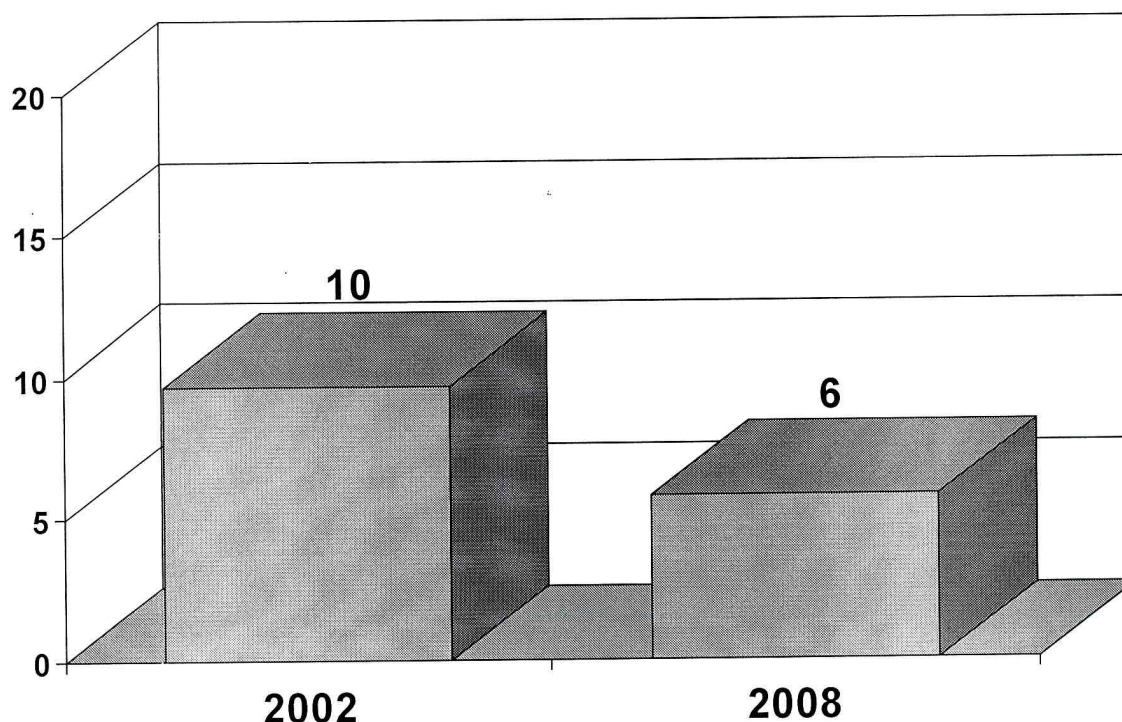
Niewielki wzrost odsetka w Poznaniu mieści się w granicach błędu statystycznego. Biorąc jednak pod uwagę, że w latach dzielących oba badania zaostrzono zarówno przepisy prawne, jak i politykę ścigania, co mogło wpłynąć na zmniejszenie gotowości do przyznawania się przez badanych do takich zachowań, nie można wykluczyć, że możemy mieć do czynienia z niewielkim wzrostem.

Ponadto wyniki badania sugerują, że nastąpiły pewne zmiany w dystrybucji problemu. W 2002 r. lokował się on raczej w starszych kategoriach wiekowych, w 2008 r. dotyczy raczej osób w wieku średnim. Zwiększył się też wpływ poziomu konsumpcji rocznej alkoholu przez badanych na podejmowanie ryzyka nietrzeźwości przy prowadzeniu pojazdów.

Nietrzeźwość pracownicza

Od początku transformacji ustrojowej w Polsce obserwowaliśmy trend spadkowy zjawiska picia alkoholu w miejscu i podczas pracy. Jak sugerują dane zestawione na wykresie 23. w Poznaniu trend ten jest kontynuowany. W latach 2002-2008 wskaźnik nietrzeźwości pracowniczej wyraźnie spadł.

Wykres 23. Odsetki osób, które piły alkohol w czasie bądź w miejscu pracy

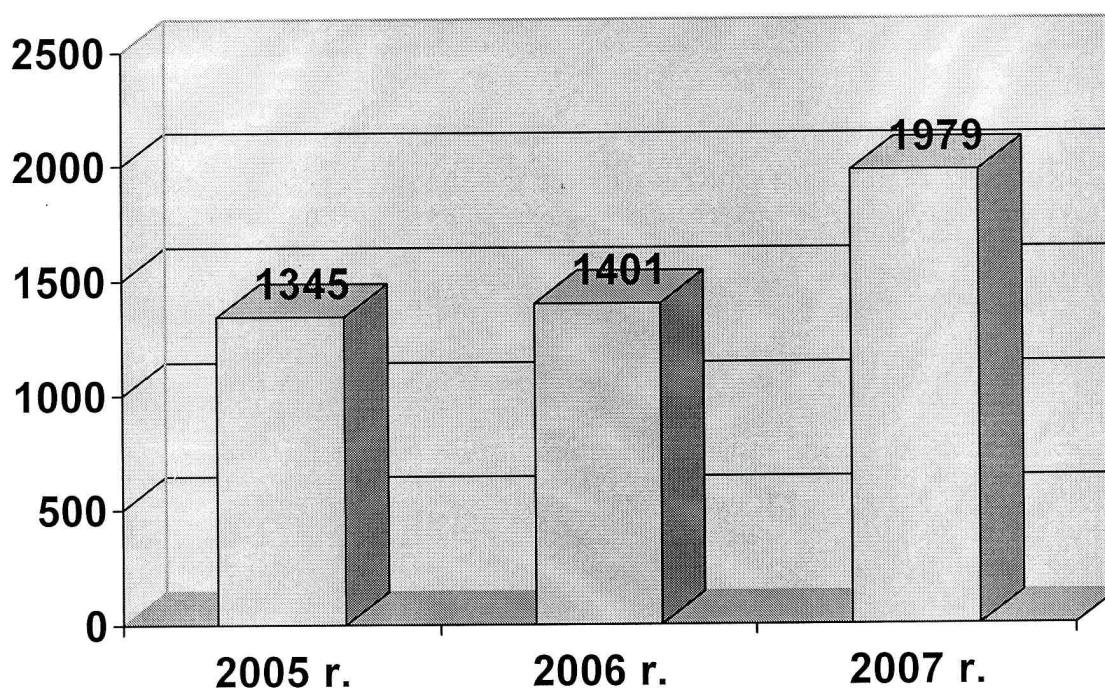
Źródło: Wyniki badań ankietowych na próbach reprezentatywnych mieszkańców

Warto też zauważyć, że zjawisko zmienia swoje usytuowanie społeczne. W 2002 r. lokowało się raczej w starszych kategoriach wiekowych, wśród osób lepiej wykształconych, na stanowiskach kierowniczych. W 2008 r. dystrybucja według wieku stała się bardziej równomierna, problem przesunął się w kierunku osób o niższym cenzusie wykształcenia oraz pracujących na stanowiskach szeregowych.

Dostępność alkoholu

Jak wynika z danych Urzędu Miasta Poznań (wykres 24) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście w ostatnich latach rośnie. Szczególnie znaczny wzrost odnotowuje się w 2007 r. Oznacza to wzrost dostępności alkoholu.

Wykres 24. Liczby wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Poznaniu

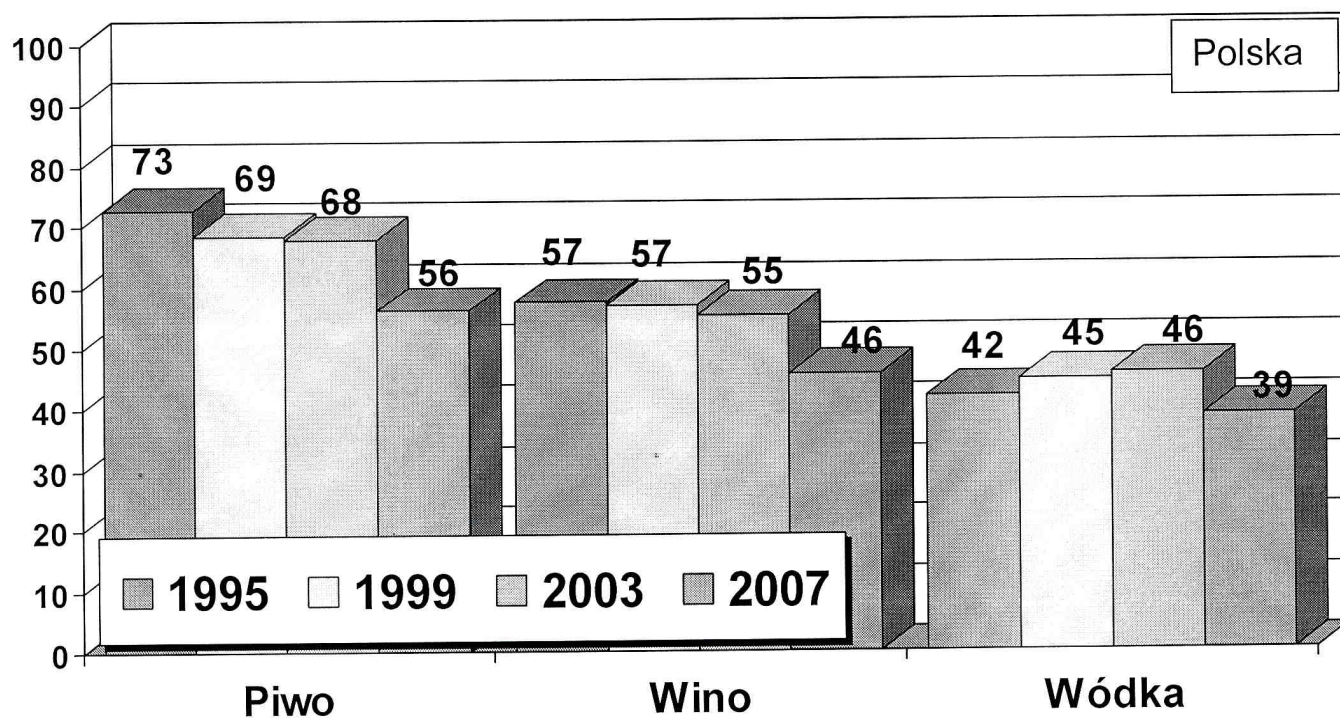
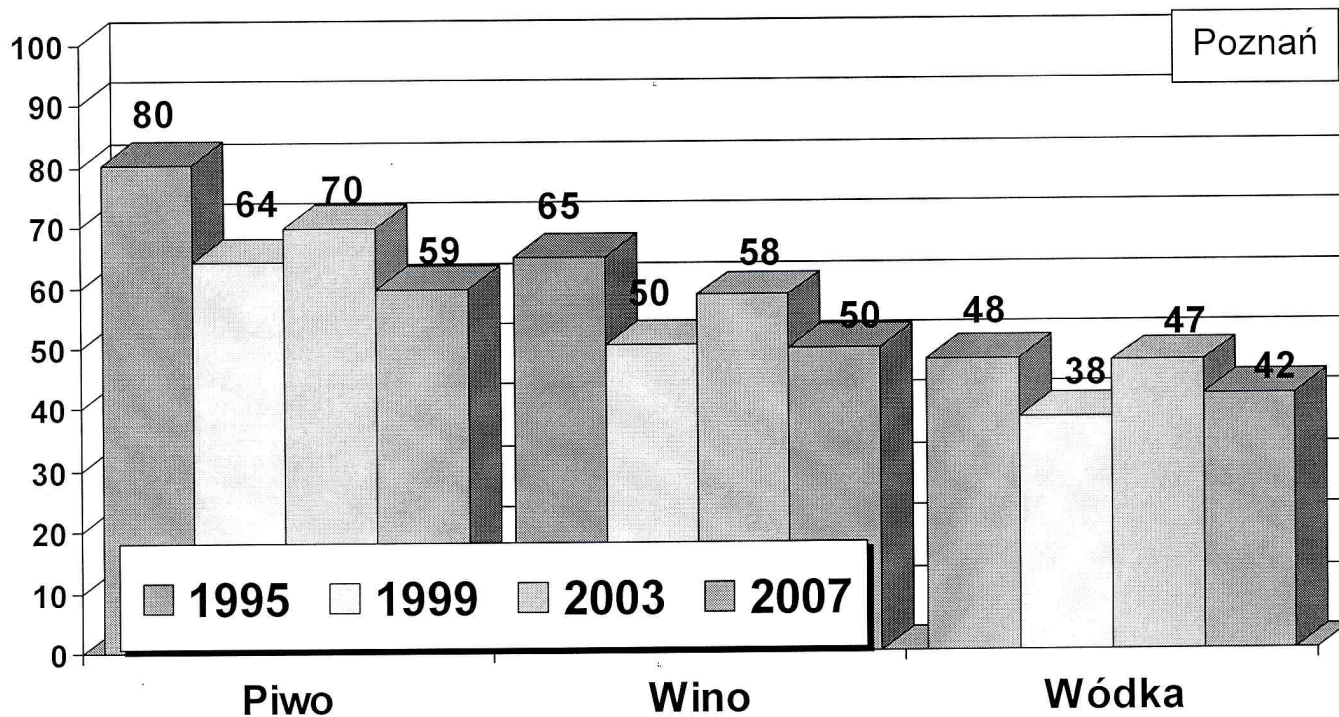

Źródło: Urząd Miasta Poznań

Duża liczba punktów sprzedaży utrudnia ich efektywną kontrolę pod kątem sprzedaży napojów alkoholowych niepełnoletnim. Jak wynika z badań szkolnych ESPAD większość uczniów

w wieku 15-16 lat ocenia swój dostęp do piwa jako bardzo łatwy (wykres 25). także w znacznych odsetkach uczniowie oceniają jako bardzo łatwy swój dostęp do wina i wódki. Nie jest to tylko specyfiką miasta, podobnie jest w całym kraju.

Wykres 25. Ocena dostępności substancji w Poznaniu i w całym kraju - odsetki uczniów w wieku 15-16 lat z bardzo łatwym dostępem do napojów alkoholowych

Źródło: Wyniki badań szkolnych ESPAD

W Poznaniu odsetki uczniów deklarujących bardzo łatwy dostęp do napojów alkoholowych fluktuowały przez cały dwunastoletni okres badań ESPAD. Jednak porównanie ocen z 1995 r. i 2007 r. wskazuje na spadek dostępności każdego z trzech napojów alkoholowych, według ocen uczniów z trzecich klas gimnazjów, w największym stopniu – piwa, a najmniejszym – wódki.

Podobne tendencje występują także na poziomie całego kraju, z tą różnicą, że w przypadku piwa i wina trend spadkowy jest bardziej równomierny. Porównanie ocen z 1995 r. i 2007 r. pokazuje nieco mniejszy spadek odsetka uczniów deklarujących łatwy dostęp do alkoholu niż ma to miejsce w Poznaniu.

W efekcie tych zmian dostępność wszystkich trzech napojów alkoholowych w Poznaniu jest nieco większa niż średnio w kraju, ale nadwyżka ta jest mniejsza niż w 1995 r.

W badaniu ESPAD uczniowie pytani byli nie tylko o ogólną ocenę swojego dostępu do napojów alkoholowych, ale także o liczby podejmowanych prób zakupu alkoholu i liczby odmów sprzedaży ze względu na zbyt młody wiek.

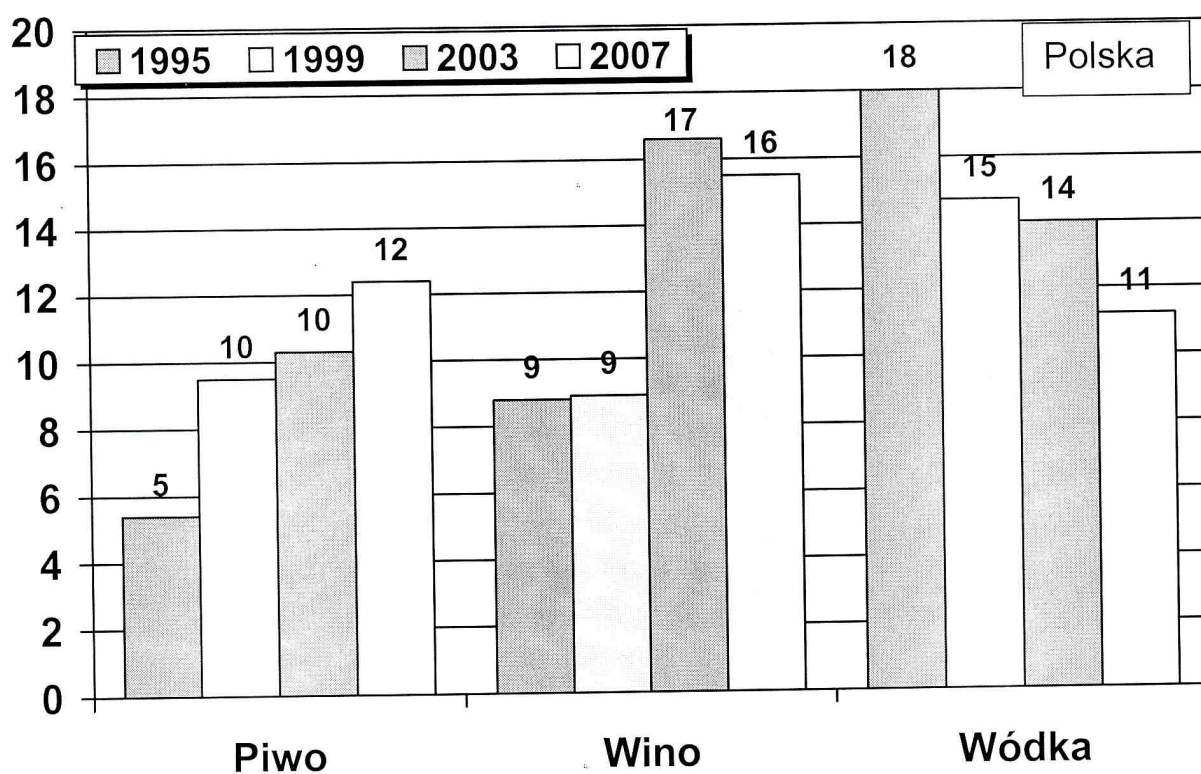
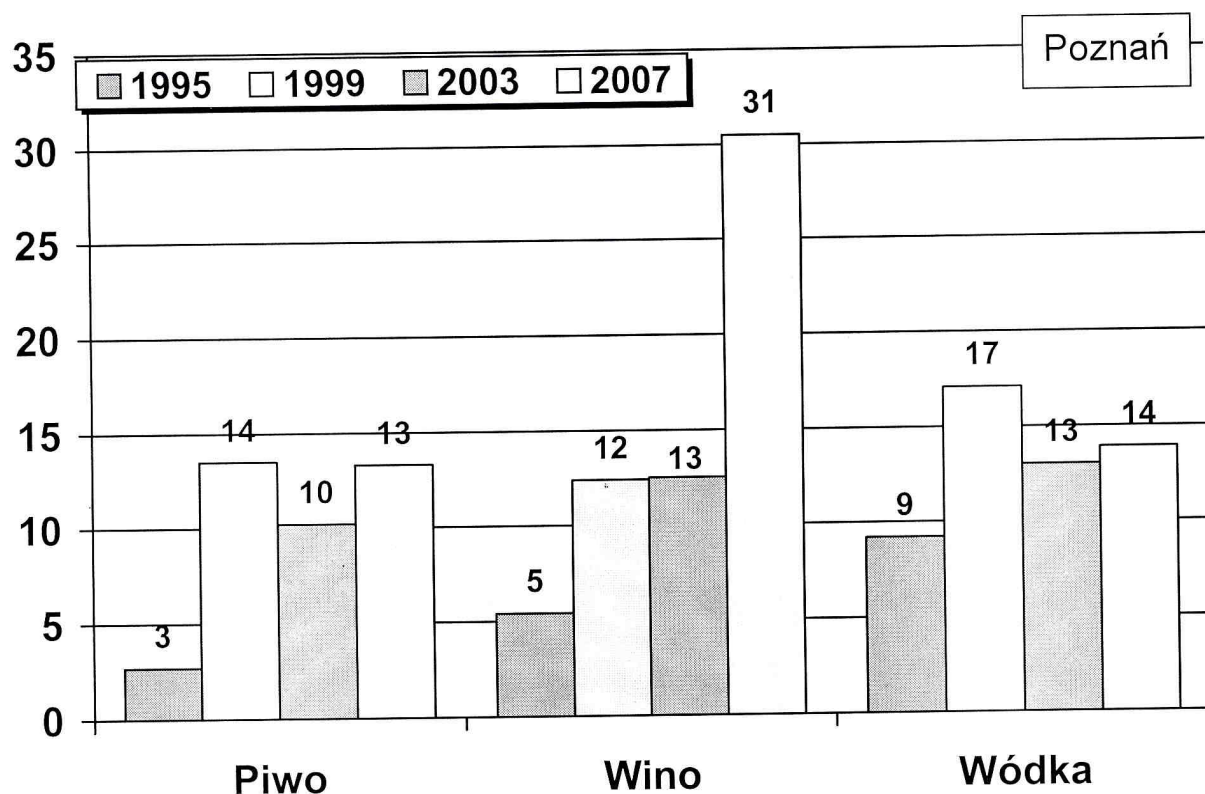
Odsetki badanych podejmujących próby zakupu alkoholu wykazują tendencje spadkową zarówno w Poznaniu jak w skali kraju. W 2007 r. w Poznaniu 44% badanych próbowało kupić piwo, 16% - wino i 22% - wódkę. Odsetki te nie odbiegają znacząco od średniej ogólnopolskiej. Także pod względem średniej liczby prób zakupów przypadającej na jednego respondenta podejmującego takie próby uczniowie z Poznania nie różnią się od swych rówieśników z poziomu całego kraju. Istotne różnice natomiast pojawiają się gdy w grę wchodzi odsetek odmów sprzedaży (wykres 26).

W Poznaniu obserwujemy stały trend wzrostowy odmów sprzedaży wina, w wyniku którego odsetek w skali miasta jest obecnie prawie dwukrotnie wyższy niż na poziomie kraju. Inaczej też kształtuje się trend w przypadku wódki. Jeszcze w 1995 r. odsetek odmów w Poznaniu był dwukrotnie niższy niż ogólnopolski. Od tego czasu wskaźnik ten w Poznaniu wykazywał trend wzrostowy z pewnymi fluktuacjami, zaś w skali kraju trend miał charakter spadkowy. W wyniku tych zmian odsetek odmów w Poznaniu jest obecnie trochę wyższy niż ogólnopolski.

Także w przypadku piwa postęp w Poznaniu jest większy niż w skali kraju, mimo, że wszędzie mamy do czynienia z trendem wzrostowym.

Przytoczone wyniki sugerują, że w Poznaniu lepiej niż na średnio w kraju udaje się uzyskać postęp w przeciwdziałaniu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim. Warto jednak zauważyć, że nadal w tym zakresie jest wiele do zrobienia. W dalszym ciągu większość prób zakupów napojów alkoholowych podejmowanych przez młodzież w wieku 16-16 lat kończy się sukcesem.

Wykres 26. Odsetki odmów sprzedaży napojów alkoholowych (odsetki uczniów w wieku 15-16 lat)

Źródło: Wyniki badań szkolnych ESPAD